

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

18 лютого 2021 р.

Київ

№ 118-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, яке надійшло на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 36358 (вх. № 1490-ПДД/1 від 18.05.2020), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 01.09.2020 № 08/246-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/72-20-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа),

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали Справи та подання з попередніми висновками від 11.02.2021 № 500-26.15/72-20-ДД/57-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 36358 (вх. № 1490-ПДД/1 від 18.05.2020) Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (далі – Міністерство економіки, Надавач) відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 01.06.2020 № 500-29/08-7870 залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію.
- (3) За реєстраційним номером у базі даних 39341 (вх. № 1598-ПДД/1 від 01.07.2020) Міністерством економіки надано доопрацьоване Повідомлення.
- (4) Листом від 17.07.2020 № 4602-04/44596-03 (вх. № 6-01/9255 від 20.07.2020) Міністерством економіки надано додаткову інформацію до Повідомлення.
- (5) Листом від 21.07.2020 № 4602-04/45150-03 (вх. № 6-01/9422 від 21.07.2020) Міністерством економіки надано додаткову інформацію до Повідомлення.
- (6) За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 01.09.2020 № 08/246-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/72-20-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Комітету

від 01.09.2020 № 500-29/08-11998 направлено копію розпорядження на адресу Міністерства економіки. На офіційному вебпорталі Комітету опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.

- (7) Комітет листом від 30.09.2020 № 500-29/08-13316 направив вимогу Міністерству економіки про отримання додаткової інформації.
- (8) Листом від 30.10.2020 № 4602-04/65705-03 (вх. № 6-01/14210, № 1833-ПДД/4 від 02.11.2020) Міністерством економіки надано додаткову інформацію в рамках розгляду Справи.
- (9) Листом від 27.01.2021 № 4602-04/5038-03 (вх. № 01/1099, № 40-ПДД/4 від 28.01.2021) Міністерством економіки надано додаткову інформацію в рамках розгляду Справи.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (10) Міністерство економіки (01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, 12/2, ідентифікаційний код юридичної особи 37508596).

2.2. Отримувач підтримки

- (11) Державне підприємство «ЕКСПО-2020» (далі – Підприємство, Отримувач, ДП «ЕКСПО-2020») (01103, м. Київ, Печерський р-н, бульвар Дружби Народів, буд. 28, ідентифікаційний код юридичної особи 42774512).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (12) Забезпечення участі України у Всесвітній виставці «Експо-2020» відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 94 «Про участь України у Всесвітній виставці «Експо-2020».
- (13) Відповідно до пункту 3.1 статті 3 Статуту, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 21.11.2019 № 422 «Про затвердження нової редакції Статуту ДП «ЕКСПО-2020», Підприємство здійснює функцію визначення розпорядника з підготовки та участі України у Всесвітній виставці «Експо-2020» (далі – Виставка) відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційного та організаційного забезпечення участі України в міжнародних форумах, конференціях, виставках, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.03.2012 № 242 «Про затвердження порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційного та організаційного забезпечення участі України в міжнародних форумах, конференціях, виставках», з метою будівництва, облаштування та наповнення павільйону України на Виставці, його експлуатації та обслуговування, демонтажу (розроблення, погодження та затвердження проектно-кошторисної, іншої документації, будівельних, споруджувальних робіт, архітектурних, дизайнерських, інжинірингових,

інших послуг (перекладачів, обслуговуючого персоналу, кейтерингу, страхування, логістики та транспортного обслуговування, поліграфії та реклами тощо) закупівлі обладнання та витратних матеріалів до нього).

(14) Участь України у Виставці забезпечить:

- підвищення міжнародного іміджу України, демонстрацію досягнень в економічній, науковій та культурній сферах;
- сприяння подальшому розвитку торговельно-економічних відносин із країнами-потенційними партнерами;
- активізацію двосторонньої співпраці з країнами світу, закріплення наявних та налагодження нових контактів серед представників промисловості, науки, культури та бізнес-спільноти;
- презентацію економічного, туристичного, інвестиційного потенціалу України;
- сприяння взаємовигідному інвестуванню в розвиток інфраструктури, енергетики, реалізацію інтеграційних та індустріальних проєктів, представлення найбільш перспективних інвестиційних проєктів України.

2.4. Очікуваний результат

- (15) Надання фінансової підтримки ДП «ЕКСПО-2020» спрямовано на покриття витрат на утримання Підприємства, що забезпечує підготовку та участь України у Виставці.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (16) Бюджетний кодекс України.

- (17) Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 року № 94 «Про участь України у Всесвітній виставці «Експо-2020» (із змінами, внесеними розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.11.2019 № 1159-р) (далі – Розпорядження).

- (18) Постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.2012 № 242 «Про затвердження порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках» (далі – Постанова).

- (19) Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 05.03.2019 № 343 «Про деякі питання здійснення функції служби замовника для визначення розпорядника з підготовки та участі України у Всесвітній виставці «Експо-2020» (зі змінами, від 06.06.2019 № 961 «Про внесення змін до наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 05.03.2019 № 343») (далі – Наказ 1).

- (20) Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 12.11.2018 № 1655 «Про утворення ДП «ЕКСПО-2020» та затвердження Статуту ДП «ЕКСПО-2020» (далі – Наказ 2).

- (21) Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 21.11.2019 № 422 «Про затвердження нової редакції Статуту ДП «ЕКСПО-2020» (далі – Наказ 3, Статут).

- (22) Угода між Україною та Бюро Експо Дубай 2020 про участь України у Всесвітній виставці «Експо-2020» від 04.04.2018.

2.6. Форма підтримки

- (23) Субсидія, поточні та капітальні трансферти.
- (24) Державна підтримка надається на покриття витрат щодо утримання ДП «ЕКСПО-2020», яке здійснює функцію служби замовника з підготовки та участі України у Виставці:
- КПКВК 1201030 «забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційне та організаційне забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках»;
 - КЕКВ 3210 «капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)»;
 - КЕКВ 2610 «субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)».

2.7. Обсяг підтримки

- (25) Загальний обсяг - 9 156 113,11 грн, з них:
- 2019 р. – 4 495 477,21 грн;
 2020 р. – 3 844 585,38 грн;
 2021 р. – 217 418,13 грн;
 2022 р. – 598 632,39 грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (26) З 01.01.2019 по 31.12.2022.

3. УМОВИ НАДАННЯ ПІДТРИМКИ

- (27) Відповідно до пункту 1.1 статті 1 Статуту, ДП «ЕКСПО-2020» засновано на державній власності, належить до сфери управління Надавача та є державним комерційним підприємством.
- (28) Відповідно до пункту 3.1 статті 3 Статуту, ДП «ЕКСПО-2020» створено з метою забезпечення участі України у Виставці.
- (29) Фінансування витрат на підготовку та забезпечення участі України у Виставці здійснюється виключно за рахунок загального фонду Державного бюджету України за програмою Міністерства економіки КПКВК 1201030 «Забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційне та організаційне забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках».
- (30) Державна підтримка ДП «ЕКСПО-2020» надається відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках, затвердженого Постановою та Наказом 1.

- (31) Відбір отримувача державної допомоги не проводився, оскільки ДП «ЕКСПО-2020» спеціально було утворено Надавачем (Наказ 1 та Наказ 2) з метою забезпечення участі України у Виставці відповідно до Розпорядження. Відповідно до Статуту Підприємство здійснює функцію визначення розпорядників з підготовки та участі України у Виставці відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках, затвердженого Постановою з метою будівництва, облаштування та наповнення павільйону України на Виставці, його експлуатації та обслуговування, демонтажу (розроблення, погодження та затвердження проектно-кошторисної, іншої документації, будівельних, споруджувальних робіт, архітектурних, дизайнерських, інжинірингових, інших послуг (перекладачів, обслуговуючого персоналу, кейтирингу, страхування, логістики транспортного обслуговування, поліграфії та реклами тощо), закупівлі обладнання та витратних матеріалів до нього). ДП «ЕКСПО-2020» після завершення виконання своїх функцій (завершення роботи Виставки, організації демонтажу та подальшої утилізації павільйону України буде ліквідовано за рішенням Уповноваженого органу управління (Міністерством економіки).
- (32) Бюджетні асигнування Міністерство економіки виділяє виключно відповідно до договорів на закупівлю товарів робіт і послуг із метою підготовки та забезпечення участі України у Виставці, яку ДП «ЕКСПО-2020» проводить із використанням електронної системи закупівель «ProZorro» відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі». Виділені кошти не залишаються на рахунку Підприємства, а відразу перераховуються на рахунок (рахунки) підрядників, з якими укладено відповідні договори. Підприємство отримує виключно тільки кошти на своє утримання, сума яких не перевищує 2,5 % вартості товарів, робіт, послуг відповідно до Постанови.
- (33) Міністерство економіки делегувало ДП «ЕКСПО-2020» функції, які не в змозі виконати самостійно, у тому числі реалізацію всього проєкту «Підготовки та забезпечення участі України у Всесвітній виставці «Експо-2020», який передбачає:
- будівництво павільйону України і взяття його на баланс Підприємства з подальшою амортизацією, подальша передача на баланс іншої організації (у разі прийняття такого рішення на державному рівні);
 - реєстрацію, взяття на баланс ДП «ЕКСПО-2020» і прав інтелектуальної власності на концепцію внутрішнього наповнення павільйону України та взяття їх на баланс, зберігання матеріальних цінностей (експонати, експозиції тощо);
 - вирішення логістичних питань, пов'язаних із митним оформленням вантажів та транспортуванням до міста Дубай та у зворотному напрямку;
 - відкриття банківського рахунку в ОАЕ для повернення податку на додану вартість у бюджет України;
 - оформлення ліцензії на павільйон України, без якої неможлива будь-яка діяльність у рамках підготовки та роботи Виставки;
 - вирішення багатьох інших організаційних, логістичних, технічних питань, які не належать до компетенції Міністерства економіки та не можуть бути виконані центральним органом виконавчої влади взагалі.
- (34) Згідно з інформацією, наданою Міністерством економіки, державний рівень заходу, масштаб та те, що участь у Виставці забезпечується державою, а саме Україною, відповідно до норм Конвенції про міжнародні виставки від 1928 року та правил Міжнародного бюро виставок, членом якого є Україна, сплачуючи щорічно членські внески до зазначеної міжнародної організації, вкрай важливо забезпечити постійний

моніторинг і контроль за реалізацією проекту. Ураховуючи, що Міністерство економіки затверджує кошториси (плани використання коштів) ДП «ЕКСПО-2020», а також здійснює управління бюджетними коштами в межах встановлених йому бюджетних повноважень, забезпечуючи ефективне, результативне й цільове використання бюджетних коштів, організацію та координацію роботи розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів бюджетних коштів у бюджетному процесі, було визначено один із критеріїв визначення одержувача для делегування зазначеної функції – суб'єкт господарювання, який належить до сфери управління Міністерства економіки. Зазначене дозволяє ефективно контролювати процеси підготовки до Виставки, у тому числі затверджувати плани використання бюджетних коштів одержувача ДП «ЕКСПО-2020» та здійснювати організацію й координацію роботи одержувача відповідно до бюджетного процесу.

- (35) Загальна сума асигнувань, передбачених у Державному бюджеті на 2019 рік на підготовку та забезпечення участі України у Виставці, становила 203 377 400,00 грн. У свою чергу, забезпечено фінансування на загальну суму 186 193 449,88 грн. Зазначені кошти були спрямовані на фінансування таких витрат:
- робіт із будівництва павільйону України в місті Дубай, ОАЕ, у рамках підготовки та забезпечення участі України у Виставці (попередня оплата в розмірі 80 % ціни договору) у сумі 104 063 569,14 грн;
 - послуг із подальшої розробки та реалізації Сценарію концепції внутрішнього наповнення павільйону України на Всесвітній виставці «Експо-2020»: «Smart Ukraine: життя, мислення, почуття» (Проект «Smart Ukraine: життя, мислення, почуття») у місті Дубай, ОАЕ (попередня оплата в розмірі 90 % ціни договору), у сумі 76 500 000,00 грн;
 - інженерно-консультаційних послуг із метою управління проектом та ризиками під час виконання робіт із будівництва павільйону України в місті Дубай, ОАЕ, у рамках підготовки та забезпечення участі України у Виставці (попередня оплата в розмірі 30 % ціни договору) у сумі 821 100,00 грн;
 - утримання ДП «ЕКСПО-2020» у сумі 4 495 477,21 грн (не більше 2,5 % від вартості товарів, робіт і послуг);
 - відрядження співробітників Міністерства економіки в сумі 313 303,53 грн.
- Залишок невикористаних коштів у 2019 році в розмірі 17 183 950,12 було повернено Міністерством економіки до Державного бюджету України.
- (36) У 2020 році Міністерством економіки, як головним розпорядником бюджетних коштів, за програмою КПКВК 1201030 «Забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційне та організаційне забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках» було відкрито асигнування та забезпечено фінансування таких витрат, пов'язаних із підготовкою та забезпеченням участі України у Виставці, на суму 158 013 153,44 грн:
- робіт із будівництва павільйону (остаточна оплата в розмірі 20 % ціни договору) у сумі 1 020 000,0 дол. США (28 855 800,00 грн);
 - інженерно-консультаційних послуг із метою управління проектом та ризиками під час виконання робіт із будівництва павільйону України в м. Дубай, ОАЕ, у рамках підготовки та забезпечення участі України у Виставці (остаточна оплата в розмірі 70 % ціни договору) у сумі 1 915 900,00 грн);
 - робіт з облаштування (оздоблення) павільйону України в м. Дубай, ОАЕ, у рамках підготовки та забезпечення участі України у Виставці (попередня оплата в розмірі 90 % ціни договору, у сумі 45 798 750,00 грн), утримання павільйону (попередня оплата в розмірі 90 % вартості ціни договору) у сумі 2 653 238,23 дол. США (75 007 044,76 грн);

- послуг із розробки та реалізації культурної, ділової та презентаційної програми павільйону України на Виставці в м. Дубай, ОАЕ (попередня оплата в розмірі 90 % від ціни договору), у сумі 25 820 256,60 грн;
 - послуг з утримання павільйону України на Виставці (попередня оплата в розмірі 65 % від ціни договору) у сумі 802 616, 17 дол. США (22 569 566,70 грн);
 - утримання ДП «ЕКСПО-2020» у сумі 3 844 585,38 грн (сума, що перевищує 2,5 % від вартості товарів, робіт і послуг, оплачених у 2020 році в розмірі 38 268,68 грн, виникла внаслідок курсової різниці при купівлі валютних коштів на міжбанківському валютному ринку та повернена Підприємством у Державний бюджет у січні 2021 року. Остаточна сума, яка залишилась на рахунку, становить 3 806 316,70 грн). Зазначені кошти будуть спрямовані на утримання Підприємства протягом двох років (2021 – 2022 роки), зокрема протягом проведення Виставки, оскільки у 2020 році проведення нових закупівель та фінансування оплати договорів не відбувалось, від суми яких сплачується 2,5 %, крім остаточної оплати за договором з облаштування (оздоблення) павільйону України, розмір витрат на утримання Підприємства від якої буде становити орієнтовно 217 418,13 грн.
- (37) За інформацією Надавача, внаслідок негативного впливу на світову економіку та санітарну ситуацію пандемії коронавірусу COVID-19 та за результатами голосування країн-членів Міжнародного бюро виставок відповідно до статті 28 Конвенції про міжнародні виставки 1928 року (необхідна підтримка 2/3 країн-учасниць), було прийнято резолюцію про перенесення термінів проведення Виставки на один рік на період з 01 жовтня 2021 року по 31 березня 2022 року. ДП «ЕКСПО-2020» жодним чином не може впливати на будь-які рішення щодо термінів, порядку, графіка, тематики та місця проведення Виставки, оскільки зазначені рішення приймаються відповідно до Конвенції про міжнародні виставки 1928 року та внутрішніх регламентів і процедур Міжнародного бюро виставок.
- (38) Сума витрат, передбачених Міністерством економіки на підготовку та забезпечення участі України у Виставці у 2021 році за програмою КПКВК 1201030 «Забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційне та організаційне забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках», становить 8 188 900,00 грн. Зазначені кошти будуть спрямовані на фінансування таких витрат:
- робіт з облаштування (оздоблення) павільйону України в м. Дубай, ОАЕ, у рамках підготовки та забезпечення участі України у Виставці (остаточна оплата за договором) у сумі 142 096,33 дол. США (4 135 003,17 грн). На поточну дату не вистачає орієнтовно 156 760,21 дол. США (4 651 722,21 грн) для повного розрахунку за договором;
 - послуг банку з купівлі безготівкової іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України та безготівкового розрахункового обслуговування з метою фінансування договорів на закупівлю робіт і послуг у рамках підготовки та забезпечення участі України у Виставці в сумі 1 080 996,83 грн;
 - відряджень співробітників Міністерства економіки та інших органів державної влади в сумі 2 972 900,00 грн;
 - також за умови повної оплати за договором облаштування (оздоблення) павільйону у 2021 році, мають додатково бути передбачені кошти на утримання Підприємства в сумі 217 418,13 грн (не більше 2,5 % від вартості оплати за договором).
- (39) Сума витрат, які будуть передбачатися Міністерством економіки на підготовку та забезпечення участі України у Виставці у 2022 році за програмою КПКВК 1201030 «Забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційне та організаційне забезпечення участі

України у міжнародних форумах, конференціях, виставках», становить 24 543 927,84 грн. Зазначені кошти будуть спрямовані на фінансування таких витрат:

- послуг із розробки та реалізації культурної, ділової та презентаційної програми павільйону України на Виставці в м. Дубай, ОАЕ (остаточна оплата в розмірі 10 % від ціни договору), у сумі 2 868 917,4 грн;
 - послуг з утримання павільйону України на Виставці (остаточна оплата в розмірі 35 % від ціни договору) у сумі 432 177,94 дол. США (12 576 378,05 грн);
 - послуг із подальшої розробки та реалізації Сценарію концепції внутрішнього наповнення павільйону України на Виставці «Smart Ukraine: життя, мислення, почуття» (Проект «Smart Ukraine: життя, мислення, почуття») у м. Дубай, ОАЕ (остаточна оплата в розмірі 10 % від ціни договору), у сумі 8 500 000,00 грн;
 - утримання ДП «ЕКСПО-2020» у сумі орієнтовно 598 632,39 грн (не більше 2,5 % від вартості товарів, робіт і послуг), які будуть спрямовані на фінансування оренди офісу, виплату заробітної плати та інші витрати протягом процедури ліквідації Підприємства, яка буде тривати близько одного року після проведення Виставки.
- (40) Сума коштів на покриття витрат щодо утримання одержувача бюджетних коштів нижчого рівня ДП «ЕКСПО-2020» у 2020 році становить 3 844 585,38 грн, які відповідно до Наказу 1 та Наказу 2 були спрямовані на:
- оплату праці працівникам Підприємства та здійснення нарахувань на заробітну плату в розмірі орієнтовно 2 497 340,0 грн;
 - придбання обладнання, предметів довгострокового користування, матеріалів та оплата інших витрат, необхідних для забезпечення діяльності Підприємства, у розмірі орієнтовно 226 594,0 грн;
 - оплату видатків на відрядження за кордон працівників Підприємства, зокрема, але не виключно: добових витрат, витрат на найм житлового приміщення, придбання авіаквитків, страхових полісів, відшкодування витрат за користування транспортними засобами в ОАЕ під час відрядження в розмірі орієнтовно 555 036,0 грн;
 - закупівлю ліцензійного програмного забезпечення, оплату послуг із технічної підтримки вебсайту ДП «ЕКСПО-2020», хостингу доменного імені, плату за оренду приміщення та експлуатаційні витрати на його утримання, оплату послуг перекладу, оплату послуг із заправки картриджів та банківські послуги в розмірі орієнтовно 579 178,78 грн.
- (41) Зазначені кошти можуть використовуватись виключно на утримання Підприємства щодо забезпечення участі України у Виставці та не можуть бути використані для ведення іншої комерційної діяльності та отримання прибутку (розміщення коштів на депозитних рахунках, використання як оборотних коштів для торговельних операцій, придбання активів для здавання в оренду тощо).
- (42) ДП «ЕКСПО-2020» не планує залучати підрядні організації для виконання будь-яких робіт у межах коштів, отриманих від Міністерства економіки, оскільки вказані кошти будуть використовуватися виключно на утримання Підприємства.
- (43) За інформацією Міністерства економіки, порядком використання коштів, затвердженим Постановою, визначено, що бюджетні кошти витрачаються на покриття витрат на утримання ДП «ЕКСПО-2020», яке здійснює функцію визначення розпорядника з підготовки та участі України у Виставці, зокрема відрядження за кордон для здійснення заходів, передбачених підпунктом 4⁻¹ пункту 4 Постанови, у межах, визначених законодавством. Гранична норма, перелік та порядок покриття витрат на утримання служби замовника встановлюються рішенням головного розпорядника бюджетних

коштів та не може перевищувати 2,5 % вартості товарів, робіт, послуг. Отже, Наказом 1 та Наказом 2 було встановлено, що гранична норма покриття витрат на утримання ДП «ЕКСПО-2020» за відповідним напрямом використання бюджетних коштів не може перевищувати 2,5 % вартості товарів, робіт і послуг під час підготовки та забезпечення участі України у Виставці та спрямовується на вищеперераховані витрати.

- (44) ДП «ЕКСПО-2020» не бере участі у будь-яких тендерах на надання робіт (послуг), для потреб яких виділяється державна допомога, оскільки така діяльність не передбачена поточними завданнями Підприємства.
- (45) ДП «ЕКСПО-2020» не надає робіт та послуг на платній основі. Відповідно до поточних завдань наразі Підприємство здійснює функцію визначення розпорядників із підготовки та участі України у Виставці.
- (46) За інформацією, наданою Міністерством економіки, порівняльний аналіз вартості послуг щодо будівництва, облаштування та наповнення павільйону України на Виставці «Експо-2020», що надаються Отримувачу, які здійснюють аналогічну діяльність, не здійснювався, оскільки будь-який інший суб'єкт господарювання не здійснює такої діяльності. Забезпечення участі України у Виставці є унікальним, особливим проектом, який здійснюється вперше, має унікальні особливості реалізації. Крім того, всі Експо проводяться в різних країнах, із різною тематикою та інтервалом в часі в 5 років, тому розрахувати та порівняти вартість неможливо з огляду на зазначене. Крім того, винагорода будь-якого суб'єкта господарювання становить орієнтовно 10 % від вартості проекту, що на 7,5 % вище визначених витрат на утримання одержувача ДП «ЕКСПО-2020». Одержувачу делегована особлива функція – забезпечувати підготовку та участь України у Виставці з використанням значного обсягу бюджетних коштів. Тому відповідальність у підготовці до заходу, необхідність постійного моніторингу за ефективним та цільовим призначенням бюджетних коштів не дозволяє забезпечити виконання зазначеної функції іншим суб'єктам господарювання. Крім того, Україна до цього моменту не брала участі у Всесвітніх виставках Експо шляхом будівництва власного павільйону й організації всього процесу підготовки – тому жодний суб'єкт господарювання в Україні не має досвіду забезпечення реалізації подібного проекту.
- (47) Підприємство буде здійснювати подальший демонтаж та можливе передання павільйону України на баланс Міністерства закордонних справ України для його використання як будівлі Посольства України в ОАЕ та не буде отримувати дохід від діяльності, пов'язаної з організацією аукціонів, зокрема від реалізації іншими особами вхідних квитків та/або будь-яких інших товарів, робіт і послуг, пов'язаних із проведенням Виставки.
- (48) Відповідно до правил Організаційного комітету «Експо-2020», квитки на Виставку можна придбати тільки на офіційному сайті Виставки або через уповноважених Урядом ОАЕ представників із продажу квитків. Підприємство не буде здійснювати будь-яку комерційну діяльність, пов'язану з використанням павільйону України на Виставці, зокрема здавання в оренду виставкової площі, стягнення плати за участь, маркетингові, рекламні та інші послуги. Виставка не є комерційним виставковим заходом, тому будь-яка маркетингова та рекламна активність міжнародних учасників суворо обмежена організаторами Виставки. У межах павільйону України, крім національної експозиції, планується на безоплатній основі представити інноваційні продукти, які розроблені українськими компаніями, але без окремих виставкових стендів, брендингу та реклами.

- (49) Відповідно до рішень, прийнятих на Четвертому засіданні Координаційного комітету з підготовки та забезпечення участі України у Всесвітній виставці «Експо-2020» у липні 2019 року, Міністерству економіки було доручено провести відкритий відбір ідей (сценарію) концепції внутрішнього наповнення павільйону України на Виставці з можливістю її подальшої реалізації та сформувати міжвідомчу комісію з відбору ідей (сценарію) концепції внутрішнього павільйону України на Виставці. За результатами проведеної переговорної процедури закупівлі, розгляду та відбору ідей (сценаріїв) концепції внутрішнього наповнення павільйону України, міжвідомчою комісією було прийнято пропозицію товариства з обмеженою відповідальністю «Концерт-Техніка» «Smart Ukraine: життя, мислення, почуття» і надано рекомендації Координаційному комітету для її подальшого затвердження.
- (50) Концепція внутрішнього наповнення павільйону України на Виставці складається із: «Smart Ukraine: життя, мислення, почуття», що містить в собі об'єкти, які мають безпосереднє відношення до культури, зокрема: арт-об'єкти та інсталяції (концепція «Культурний код» як реалізація представлення теми культурного наповнення павільйону, арт-об'єкти «Глобальний розум», «Арт-клуб», Мультимедійна галерея для демонстрації кінетичних шоу та світлових шоу та ін.); організація майстер-класів (петриківський розпис, гончарство тощо); організація виставки об'єктів сучасного українського мистецтва.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Сфера державної допомоги

- (51) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (52) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (53) Згідно з частиною першою статті 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності.
- (54) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

- (55) Згідно з частиною першою статті 4 Закону державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів.
- (56) Пунктом 4 частини першої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» передбачено, що державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для певних цілей, зокрема підтримки та збереження культури, національної культурної спадщини, якщо вплив такої державної допомоги на конкуренцію є неістотним.

4.2. Порядок надання державної підтримки

- (57) Відповідно до Наказу 1, ДП «ЕКСПО-2020» уповноважено на здійснення функції замовника для визначення розпорядника з підготовки та участі України у Виставці, зокрема, встановлено, що гранична норма покриття витрат за відповідним напрямом використання бюджетних коштів не може перевищувати 2,5 % вартості товарів, робіт і послуг під час підготовки та забезпечення участі України у Виставці.
- (58) Наказом 1 визначено процедуру контролю за використанням Підприємством бюджетних коштів, а саме, подання до Міністерства економіки щокварталу до 20 числа наступного місяця інформації про використання бюджетних коштів. Цим наказом встановлено, що кошти перераховуються на розрахунковий рахунок Підприємства, відкритий у державному банку, від кожної суми платежу на виконання умов укладеного договору для забезпечення підготовки та участі України у Виставці після погодження Міністерством економіки розрахунку витрат згідно з додатком. Разом із запитом на відкриття асигнувань для здійснення платежу, відповідно до укладених договорів на закупівлю товарів робіт і послуг, із метою підготовки та забезпечення участі України у Виставці, ДП «ЕКСПО-2020» подає до Міністерства економіки розрахунок витрат згідно з додатком до Наказу 1, де розраховується та зазначається сума витрат на утримання Підприємства.
- (59) Відповідно до пункту 3 Постанови одержувачем бюджетних коштів, що спрямовуються на здійснення заходів, передбачених підпунктом 4⁻¹ пункту 4 цього Порядку (крім розроблення концепції участі України у Виставці), визначається суб'єкт господарювання, який належить до сфери управління Міністерства економіки, має бездефіцитний фінансовий план на поточний рік та здійснює функцію визначення розпорядника з підготовки та участі України у Виставці.
- (60) Відповідно до підпункту 4⁻¹ пункту 4 Постанови бюджетні кошти спрямовуються на здійснення заходів, пов'язаних, зокрема, з підготовкою та забезпеченням участі України у Виставці.
- (61) Відповідно до підпункту 10, 18, 19 пункту 5 Постанови використання бюджетних коштів передбачає здійснення витрат, пов'язаних, зокрема, з наданням послуг із розроблення концепції участі України у Виставці, проектної документації на створення національної експозиції та її емблеми (логотипа); розпорядника з підготовки та участі України у Виставці; будівництвом, облаштуванням та наповненням павільйону України на Виставці, його експлуатацією та обслуговуванням, демонтажем (розробленням, погодженням та затвердженням проектно-кошторисної, іншої документації, будівельними, споруджувальними роботами, архітектурними, дизайнерськими, інжиніринговими, іншими послугами (перекладачів, обслуговуючого персоналу, кейтерингу, страхування, логістики та транспортного обслуговування, поліграфії та реклами тощо), закупівлею обладнання та витратних матеріалів до нього); покриттям

витрат на утримання служби замовника, яка здійснює функцію визначення розпорядника з підготовки та участі України у Виставці, зокрема відрядженнями за кордон для здійснення заходів, передбачених підпунктом 4¹ пункту 4 Постанови, у межах, визначених законодавством. Гранична норма, перелік та порядок покриття витрат на утримання служби замовника встановлюються рішенням Міністерства економіки та не можуть перевищувати 2,5 % вартості товарів, робіт, послуг.

- (62) Відповідно до Наказу № 1-ОП від 01.02.2019 «Про облікову політику ДП «ЕКСПО-2020» у 2019 році», облік надходження та використання цільового фінансування ведеться на всіх рахунках бухгалтерського обліку, пов'язаних із цими операціями, за видами фінансування: поточне бюджетне фінансування, капітальні трансфери, інше цільове фінансування тощо.
Облік коштів цільового фінансування для виконання функцій розпорядника з підготовки та участі України у Виставці ведеться на рахунку 482 «Кошти з бюджету та державних цільових фондів».
Облік коштів цільового фінансування витрат служби замовника – Підприємства ведеться на рахунку 484 «Інші кошти цільового фінансування і цільових надходжень».

4.3. Надання державної підтримки у сфері культури

- (63) Статтею 11 Конституції України передбачено, що держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України.
- (64) Відповідно до пункту 6 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» культура – сукупність матеріального і духовного надбання певної людської спільноти (етносу, нації), нагромадженого, закріпленого і збагаченого протягом тривалого періоду, що передається від покоління до покоління, включає всі види мистецтва, культурну спадщину, культурні цінності, науку, освіту та відображає рівень розвитку цієї спільноти.
- (65) Відповідно до пункту 4 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» діяльність у сфері культури (культурна діяльність) – творча, господарська, наукова, бібліотечна, інформаційна, музейна, освітня, культурно-дозвіллова та розважальна діяльність, спрямована на створення, тиражування, розповсюдження, демонстрування, популяризацію, збереження і використання культурних благ та культурних цінностей для задоволення культурних потреб громадян.
- (66) Відповідно до пункту 16 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» нематеріальна культурна спадщина – звичаї, форми показу та вираження, знання, навички, що передаються від покоління до покоління, постійно відтворюються спільнотами та групами під впливом їхнього досвіду, оточення, взаємодії з природою, історії та формують у них почуття самобутності та наступності, сприяючи таким чином повазі до культурного розмаїття і творчості людини.
- (67) Частиною першою статті 12 Закону України «Про культуру» встановлено, що до основних видів діяльності у сфері культури належать:
- створення, виконання, тиражування, розповсюдження, демонстрування (публічний показ і публічне сповіщення) та популяризація творів літератури і мистецтва;

- створення, збереження, охорона, використання та популяризація національного культурного надбання;
- проведення наукових досліджень у сфері культури, літературна і художня критика, кінокритика;
- організація відпочинку і дозвілля громадян.

- (68) Відповідно до частини першої статті 14 підтримка вітчизняних виробників у сфері культури здійснюється відповідно до законодавства, в тому числі, шляхом здійснення заходів державної підтримки виробників в окремих галузях діяльності у сферах культури та мистецтв у порядку, передбаченому законами України та довгостроковими національно-культурними державними цільовими програмами.
- (69) Відповідно до пункту «d» частини третьої статті 262 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію) допомога для підтримки культури та збереження культурної спадщини, якщо така допомога не має несприятливого впливу на умови торгівлі всупереч інтересам Сторін, може вважатися сумісною з належним виконанням цієї Угоди.
- (70) Слід зазначити, що згідно зі статтею 264 Угоди про асоціацію Сторони домовились, що вони застосовуватимуть положення Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.
- (71) Статтею 107 (3) (d) Договору про функціонування Європейського Союзу (Офіційний вісник Європейського Союзу С 83/54 від 30.03.2010) передбачено, що сумісною з внутрішнім ринком можна вважати допомогу, що сприяє культурному розвитку та збереженню культурної спадщини, якщо така допомога не впливає на умови торгівлі та конкуренцію в Союзі такою мірою, що це суперечить спільному інтересові.
- (72) Відповідно до пункту 33 розділу 2.6 «Культура та культурна спадщина, включаючи охорону природи» Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу культура – це засіб вираження самобутності, цінностей та ідей, які відображають та формують народи Союзу. Сфера культури та збереження культурної спадщини охоплює велике різноманіття напрямів і видів діяльності, зокрема музеї, архіви, бібліотеки, культурно-мистецькі центри або простори, театри, оперні театри, концертні зали, археологічні пам'ятки, пам'ятники, історичні місця та будівлі, звичаї та ремесла, фестивалі та виставки, а також освітні заходи культурно-мистецького спрямування.
- (73) Відповідно до статті 53 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014, яким встановлюються окремі категорії допомоги, сумісні з внутрішнім ринком, при застосуванні статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Регламент Комісії (ЄС) № 651/2014), допомога в галузі культури та збереження спадщини може надаватися для таких культурних цілей та діяльності:
- а) діяльність музеїв, архівів, бібліотек, мистецьких та культурних центрів, театрів, оперних театрів, концертних залів, інших організацій, що здійснюють постановки в реальному житті, установ із збереження спадщини кіно, інших подібних об'єктів художньої та культурної інфраструктури, організацій та установ;

- b) збереження матеріальної спадщини, включаючи всі форми рухомих чи нерухомих культурних надбань, археологічні пам'ятки, пам'ятники, історичні пам'ятки та будівлі; збереження природної спадщини, що пов'язана з культурною спадщиною або офіційно визнана культурною чи природною спадщиною органами державної влади;
- c) збереження нематеріальної спадщини у будь-якій формі, включаючи національні традиції та ремесла;
- d) проведення художніх або культурних заходів та вистав, фестивалів, виставок та інших подібних культурних заходів;
- e) діяльність з культурної та художньої освіти, підвищення розуміння важливості захисту та популяризації різноманіття культурних виразів через освітні програми та програми підвищення обізнаності громадськості, в тому числі через використання нових технологій;
- f) написання, переклад, редагування, виготовлення, розповсюдження, оцифрування та публікація музичних та літературних творів.

- (74) Допомога може надаватись у формі:
- a) інвестиційної допомоги, включаючи допомогу на будівництво та модернізацію об'єкта культурної інфраструктури;
 - b) операційної допомоги.
- (75) Для операційної допомоги обсяг допомоги не повинен перевищувати суми, необхідної для покриття операційних збитків та забезпечення розумного рівня прибутку за відповідний період. Це забезпечується заздалегідь на основі розумних прогнозних розрахунків або за допомогою механізму повернення.
- (76) Для операційної допомоги допустимими витратами є:
- a) витрати, пов'язані з постійною або періодичною діяльністю культурно-освітньої установи чи об'єкта культурної спадщини, включаючи виставки, вистави та інші подібні заходи, що відбуваються в ході звичайної діяльності;
 - b) витрати на культурно-мистецьку освіту та стимулювання розуміння важливості захисту та популяризації різноманіття виразів культури за допомогою освітніх програм та програм підвищення обізнаності громадськості, в тому числі з використанням нових технологій;
 - c) витрати на покращення громадського доступу до закладів культури або об'єктів культурної спадщини, включаючи витрати на оцифрування та використання нових технологій, витрати на покращення доступності для осіб з інвалідністю;
 - d) експлуатаційні витрати, безпосередньо пов'язані з культурним проєктом або діяльністю, зокрема, витрати на оренду нерухомості та культурних об'єктів, транспортні витрати, витрати на матеріали, безпосередньо пов'язані з культурним проєктом або діяльністю, витрати на архітектурні споруди для виставок чи постановок, витрати на оренду інструментів, програмного забезпечення, обладнання, витрати на права доступу до авторських робіт та інші витрати, пов'язані із захистом прав інтелектуальної власності, витрати на рекламу, що безпосередньо пов'язана із проєктом чи діяльністю; амортизаційні відрахування, якщо вони не покривались за рахунок інвестиційної допомоги;
 - e) витрати на оплату праці персоналу культурної установи, об'єкта культурної спадщини або який задіяний у проєкті;
 - f) витрати на консультаційні та допоміжні послуги, що надаються сторонніми консультантами та постачальниками послуг, що понесені безпосередньо внаслідок реалізації проєкту.

5. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

5.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (77) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (78) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (79) Відповідно до Статуту, ДП «ЕКСПО-2020» засновано на державній власності, є державним комерційним підприємством та юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, поточні та інші рахунки в банках, печатку зі своїм найменуванням, а також штампи та бланки зі своїм найменуванням.
- (80) Предметом діяльності Підприємства є друкування іншої продукції, організація будівництва будівель, будівництво інших споруд, діяльність у сфері архітектури, діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах.
- (81) Отже, ДП «ЕКСПО-2020», якому надається державна підтримка у формі субсидій, поточних та капітальних трансфертів, що створено з метою забезпечення участі України у Всесвітній виставці «Експо-2020», є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

5.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (82) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» встановлено, що ресурси держави – рухоме і нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджети фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади.
- (83) Надання підтримки ДП «ЕКСПО-2020», що створено з метою забезпечення участі України у Виставці, здійснюється за рахунок ресурсів держави в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (84) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги, згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. Разом із цим будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (85) Повідомлена підтримка спрямована на покриття витрат щодо утримання ДП «ЕКСПО-2020», яке здійснює діяльність із підготовки та забезпечення участі України у Виставці, тобто на часткове фінансування операційних витрат отримувача, яких в іншому випадку йому довелося б зазнати під час поточної господарської діяльності.
- (86) Оскільки, відповідно до інформації, наданої Міністерством економіки, отримувача не було обрано за конкурентною процедурою, не можна стверджувати, що надана отримувачу економічна вигода у вигляді субсидій, поточних та капітальних трансфертів була б доступною для нього на звичайних ринкових умов.
- (87) Отже, ДП «ЕКСПО-2020» створюються переваги, що недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (88) ДП «ЕКСПО-2020», яке здійснює діяльність із підготовки та забезпечення участі України у Виставці, отримує переваги в результаті отримання повідомленої фінансової підтримки на покриття витрат щодо утримання ДП «ЕКСПО-2020», що покращує конкурентну позицію цього Підприємства, порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність та не отримують фінансової підтримки.
- (89) Отже, повідомлена підтримка ДП «ЕКСПО-2020» спотворює економічну конкуренцію.

5.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (90) Враховуючи викладене, повідомлена державна підтримка, що надається за рахунок державних коштів для покриття витрат щодо утримання ДП «ЕКСПО-2020», яке здійснює діяльність із підготовки та забезпечення участі України у Виставці, є **державною допомогою** у розумінні Закону, оскільки одночасно виконуються 4 кумулятивні ознаки цього поняття, передбачені пунктом 1 частини першої статті 1 Закону.

6. ОЦІНКА ДОПУСТИМОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

6.1. Цілі та діяльність, на які надається державна допомога

- (91) Метою (ціллю) державної допомоги є забезпечення участі України у Виставці відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 94 «Про участь України у Всесвітній виставці «Експо-2020».

- (92) Відповідно до пункту 3.1 статті 3 Статуту, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 21.11.2019 № 422 «Про затвердження нової редакції Статуту ДП «ЕКСПО-2020», Підприємство здійснює функцію визначення розпорядника з підготовки та участі України у Виставці відповідно до порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 19.03.2012 № 242 «Про затвердження порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення двостороннього співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями, інформаційного та організаційного забезпечення участі України у міжнародних форумах, конференціях, виставках», з метою будівництва, облаштування та наповнення павільйону України на Виставці, його експлуатації та обслуговування, демонтажу (розроблення, погодження та затвердження проектно-кошторисної, іншої документації, будівельних, споруджувальних робіт, архітектурних, дизайнерських, інжинірингових, інших послуг (перекладачів, обслуговуючого персоналу, кейтерингу, страхування, логістики та транспортного обслуговування, поліграфії та реклами тощо) закупівлі обладнання та витратних матеріалів до нього).
- (93) Участь України у Виставці забезпечить:
- покращення міжнародного іміджу України, демонстрацію досягнень в економічній, науковій та культурній сферах;
 - сприяння розвитку торговельно-економічних відносин з ОАЕ та іншими країнами-потенційними партнерами в регіоні MENA (Близький Схід та Північна Африка);
 - активізацію двостороннього співробітництва з іншими країнами світу, закріплення наявних та налагодження нових контактів серед представників промисловості, науки, культури та бізнес-спільноти;
 - промоцію туризму та креативних індустрій;
 - можливість залучення іноземних інвестицій;
 - презентацію українських стартапів та інноваційного підприємництва;
 - підтримку та промоцію малого й середнього бізнесу.
- (94) Концепція внутрішнього наповнення павільйону України на Виставці складається з: «Smart Ukraine: життя, мислення, почуття», що містить в собі об'єкти, які мають безпосереднє відношення до культури, зокрема: арт-об'єкти та інсталяції (концепція «Культурний код» як реалізація представлення теми культурного наповнення павільйону, арт-об'єкти «Глобальний розум», «Арт-клуб», Мультимедійна галерея для демонстрації кінетичних шоу та світлових шоу та ін.); організація майстер-класів (петриківський розпис, гончарство тощо); організація виставки об'єктів сучасного українського мистецтва.
- (95) Частиною першою статті 12 Закону України «Про культуру» встановлено, що до основних видів діяльності у сфері культури належать, в тому числі, створення, виконання, тиражування, розповсюдження, демонстрування (публічний показ і публічне сповіщення) та популяризація творів літератури, мистецтва та національного культурного надбання.
- (96) Отже, відповідно до наявної інформації, враховуючи те, що проведення Виставки демонструє досягнення, активізує міжнародне співробітництво, зокрема в культурній сфері, державна допомога надається з культурно-освітньою метою (на діяльність у

сфері культури, що відповідає положенням частини четвертої статті 6 Закону, статті 262 Угоди, статті 107 Договору про функціонування ЄС, частині першій статті 53 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014.

6.2. Вплив на конкуренцію

- (97) ДП «ЕКСПО-2020» виконує такі важливі функції, делегування яких приватному суб'єкту господарювання ускладнює та/або унеможлиблює процес підготовки Виставки:
- а) виконання ДП «ЕКСПО-2020» функції дирекції Павільйону України на Виставці відповідно до вимог Організаційного комітету «Експо-2020». Це пов'язано з потребою координувати низку організаційних, логістичних, митних та інших питань під час підготовки та проведення Виставки. Також це включає координацію візових питань та обов'язкового страхування для персоналу Павільйону, а також українських офіційних та бізнес-делегаций, які будуть відвідувати Об'єднані Арабські Емірати під час роботи Виставки, що пов'язано, зокрема, із захистом та обробкою персональних даних відповідно до чинного законодавства у цій сфері;
 - б) подальший демонтаж та можлива передача павільйону України на баланс Міністерства закордонних справ України для його використання як будівлі Посольства України в ОАЕ;
 - в) організація процедури повернення до Державного бюджету України ПДВ у розмірі 5 % від суми закуплених товарів, робіт і послуг, які надають / поставляють на території ОАЕ місцеві компанії.
- (98) ДП «ЕКСПО-2020» після завершення виконання своїх функцій (завершення роботи Виставки, організації демонтажу та подальшої утилізації павільйону України) буде ліквідовано за рішенням Уповноваженого органу управління (Міністерством економіки).
- (99) Виставка не є комерційним виставковим заходом, тому маркетингова та рекламна активність міжнародних учасників суворо обмежена організаторами Виставки.
- (100) Отже, ринок, на якому здійснює діяльність ДП «ЕКСПО-2020», є дуже вузьким та обмеженим кількістю потенційних учасників і терміном дії Виставки.
- (101) Враховуючи наведене, спотворення або загроза спотворення конкуренції обмежуються особливими правилами проведення подібного міжнародного рівня виставкових заходів та характером діяльності Підприємства. Отже, вплив державної допомоги на конкуренцію є неістотним.

6.3. Витрати, які покриватимуться державною допомогою

- (102) Згідно з інформацією, наданою Міністерством економіки, гранична норма, перелік та порядок покриття витрат на утримання ДП «ЕКСПО – 2020» встановлюються рішенням головного розпорядника бюджетних коштів та не можуть перевищувати 2,5 % вартості товарів, робіт, послуг. Наказом 1 ДП «ЕКСПО – 2020» було уповноважено виступати одержувачем бюджетних коштів, які спрямовуються на підготовку та забезпечення участі України у Виставці, та здійснювати функцію визначення розпорядника для участі України у Виставці.

- (103) Зазначені кошти можуть використовуватись виключно на утримання Підприємства та не можуть бути використані для ведення будь-якої з форм комерційної діяльності й отримання прибутку.
- (104) Міністерством економіки надано аналіз необхідних витрат для функціонування ДП «ЕКСПО – 2020». Отже, загальний обсяг у 2019 – 2022 роках становитиме 9 156 113,11 грн, які відповідно до Наказу 1 та Наказу 2 будуть спрямовуватись на:
- оплату праці працівникам Підприємства та здійснення нарахувань на заробітну плату;
 - придбання обладнання, предметів довгострокового користування, матеріалів та оплату інших витрат, необхідних для забезпечення діяльності Підприємства;
 - оплату видатків на відрядження за кордон працівників Підприємства, зокрема, але не виключно: добових витрат, витрат на найм житлового приміщення, придбання авіаквитків, страхових полісів, відшкодування витрат за користування транспортними засобами в ОАЕ під час відрядження;
 - закупівлю ліцензійного програмного забезпечення, оплату послуг із технічної підтримки вебсайту ДП «ЕКСПО – 2020», хостингу доменного імені, плату за оренду приміщення та експлуатаційні витрати на його утримання, оплату послуг перекладу, оплату послуг із заправки картриджів та банківських послуг.
- (105) Наказом 1 визначено процедуру контролю за використанням Підприємством бюджетних коштів, а саме, подання до Міністерства економіки щокварталу до 20 числа наступного місяця інформації про використання бюджетних коштів. Цим наказом встановлено, що кошти перераховуються на розрахунковий рахунок Підприємства, відкритий у державному банку, від кожної суми платежу на виконання умов укладеного договору для забезпечення підготовки та участі України у Виставці після погодження Міністерством економіки розрахунку витрат згідно з додатком.
- (106) Разом із запитом на відкриття асигнувань для здійснення платежу, відповідно до укладених договорів на закупівлю товарів, робіт і послуг, із метою підготовки та забезпечення участі України у Виставці, ДП «ЕКСПО-2020» подає до Міністерства економіки розрахунок витрат згідно з додатком до Наказу 1, де розраховується та зазначається сума витрат на утримання Підприємства.
- (107) Відповідно до статті 53 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014, для операційної допомоги у сфері культури допустимими витратами є в тому числі витрати, пов'язані з постійною або періодичною діяльністю культурно-освітньої установи чи об'єкта культурної спадщини, включаючи виставки, а також експлуатаційні витрати, безпосередньо пов'язані з культурним проєктом або діяльністю, зокрема, витрати на оренду нерухомості та культурних об'єктів, транспортні витрати, витрати на матеріали, безпосередньо пов'язані з культурним проєктом або діяльністю, витрати на архітектурні споруди для виставок чи постановок, витрати на оренду інструментів, програмного забезпечення, обладнання, витрати на права доступу до авторських робіт та інші витрати, пов'язані із захистом прав інтелектуальної власності, витрати на рекламу, що безпосередньо пов'язана із проєктом чи діяльністю; амортизаційні відрахування, якщо вони не покривались за рахунок інвестиційної допомоги; витрати на оплату праці персоналу культурної установи, об'єкта культурної спадщини або який задіяний у проєкті.
- (108) Враховуючи наведене, державна допомога, що надається ДП «ЕКСПО-2020», необхідна для покриття операційних витрат, що відповідає пункту 5 статті 53 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014.

- (109) Виходячи з наведених Міністерством економіки розрахунків обсяг допомоги не перевищує суми, необхідної на покриття операційних витрат для забезпечення роботи ДП «ЕКСПО-2020», та, відповідно, спрямована на покриття допустимих витрат.

7. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (110) На підставі наведеного, а також інформації та документів, наданих у рамках розгляду справи, фінансова підтримка, яка надається ДП «ЕКСПО-2020» за рахунок ресурсів держави для здійснення заходів щодо забезпечення участі України у Виставці, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для провадження окремих видів господарської діяльності, є **державною допомогою** у розумінні Закону. Разом із тим вплив державної допомоги ДП «ЕКСПО-2020» на конкуренцію є неістотним.
- (111) Повідомлена державна допомога ДП «ЕКСПО-2020» відповідає положенням статті 6 Закону, частини третьої статті 262 Угоди про асоціацію та статті 53 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014, отже, така **державна допомога є допустимою** для конкуренції.
- (112) Разом із тим слід зазначити, що:
- державне фінансування ДП «ЕКСПО-2020» повинно спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані із забезпеченням участі України у Виставці, та в жодному разі не повинно покривати витрати на здійснення іншої комерційної діяльності Підприємства;
 - використання коштів державної допомоги ДП «ЕКСПО-2020» на здійснення іншої комерційної діяльності міститиме ознаки неналежно використаної державної допомоги;
 - надавач допомоги має забезпечити постійний контроль за обліком доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування отримувача допомоги, окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків;
 - працівники, які задіяні в іншій комерційній діяльності Підприємства, мають знаходитися в окремих підрозділах штатного розкладу Підприємства та отримувати заробітну плату з різних джерел фінансування; якщо в іншій комерційній діяльності задіяні одні й ті ж самі працівники, має бути забезпечено ведення обліку робочого часу, протягом якого кожен із таких працівників має отримувати заробітну плату з різних джерел фінансування пропорційно часу, протягом якого вони були задіяні в різних видах діяльності Підприємства;
- (113) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносини, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».
- (114) На подання з попередніми висновками від 11.02.2021 № 500-26.15/72-20-ДД/57-спр, надіслане листом від 11.02.2021 № 500-29/08-2204, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України листом від 15.02.2021 № 4602-04/9518-03 (вх. № 6-08/2121 від 16.02.2021) повідомило про відсутність будь-яких зауважень та заперечень до подання.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету

України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яку надаватиме Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України у формі субсидій, поточних та капітальних трансфертів на покриття витрат на утримання державного підприємства «ЕКСПО-2020» для забезпечення участі України у Всесвітній виставці «Експо-2020», відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 94 «Про участь України у Всесвітній виставці «Експо-2020», обсягом 9 156 113,11 (дев'ять мільйонів сто п'ятдесят шість тисяч сто тринадцять гривень одинадцять копійок) на період із 01.01.2019 по 31.12.2022, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка, яку надаватиме Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України у формі субсидій, поточних та капітальних трансфертів на покриття витрат на утримання державного підприємства «ЕКСПО-2020» для забезпечення участі України у Всесвітній виставці «Експо-2020», відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 94 «Про участь України у Всесвітній виставці «Експо-2020», обсягом 9 156 113,11 (дев'ять мільйонів сто п'ятдесят шість тисяч сто тринадцять гривень одинадцять копійок) на період із 01.01.2019 по 31.12.2022, є **допустимою державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА